

บทที่ 8

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยแนวคิดการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เกิดขึ้นจากสภาพปัญหายาเสพติดที่เป็นภัยคุกคามสำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติทั่วโลกมาเป็นเวลายาวนาน ปัญหาเสพติดเป็นปัญหาที่ต้องมีการแก้ไขอย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะต้องสูญเสียทรัพยากรในด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมากในการแก้ไขปัญหาแล้ว ยาเสพติดยังเป็นสาเหตุที่จะนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาโสเภณี ซ่องโจร และการพนัน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจ และ สังคม กระบวนการค้ายาเสพติดจึงเป็นองค์การอาชญากรรมที่มีการดำเนินการที่ยากต่อการเข้าถึงในการปราบปราม เพราะมีผลประโยชน์ที่มหาศาล จึงมีผู้ที่เข้ามาสู่กระบวนการการค้ายาเสพติดเป็นจำนวนมาก ซึ่งยาเสพติดที่แพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบันนี้ เป็นที่ประจักษ์ว่าแหล่งผลิตยาเสพติดเหล่านี้มีที่ตั้งอยู่นอกประเทศไทย มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยด้วยวิธีการ และรูปแบบต่าง ๆ พื้นที่นำเข้ามากที่สุดยังคงเป็นพื้นที่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งที่จะทำความเข้าใจปรากฏการณ์ กระบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของไทย ทำให้ได้องค์ความรู้ที่สำคัญต่อการทำความเข้าใจ กระบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย และนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อเสนอแนะทางในการวางแผนนโยบายทางสังคมแก่องค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังต่อไปนี้

8.1 สรุปผลการวิจัย

8.1.1 กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงประเด็นปัญหาของกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีกระบวนการอย่างไรนั้น จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อันประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนที่เริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด โรงงานผลิตยาเสพติดเหล่านี้อยู่ในพื้นที่ของประเทศไทยเพื่อนบ้าน โดยมีกรรมวิธีการผลิตที่เริ่มต้นจากสารตั้งต้น

ประกอบด้วยส่วนผสมของสารเคมีบางประเภท จึงเป็นลักษณะของการผลิตรวมถึงการมียาเสพติดไว้ในความครอบครอง

ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นตอนจากโรงงานผลิตยาเสพติดถึงเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศเป็นการขนย้ายหรือลำเลียงยาเสพติดจากโรงงานผลิตยาเสพติดที่อยู่ในพื้นที่ของประเทศเพื่อนเข้าสู่ชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนจากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง ชายแดนประเทศไทย ในขั้นตอนนี้ยังเป็นการขนย้ายหรือลำเลียงยาเสพติดที่อยู่ในพื้นที่ของประเทศเพื่อนบ้าน

ขั้นตอนที่ 4 เป็นขั้นตอนจากชายแดนประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย กลุ่มผู้ผลิตยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน ได้มีการขนย้ายหรือลำเลียงยาเสพติดมาไว้ ณ จุดพักยาเสพติดตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในเขตพื้นที่แนวชายแดนของประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 5 เป็นขั้นตอนจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึง ผู้เสพยาเสพติด ในขั้นตอนนี้จะเห็นได้ว่ายาเสพติดถูกลักลอบขนย้ายหรือลำเลียงมาจากชายแดนเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยแล้ว

จากกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ที่กล่าวข้างต้น มีส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ประการอันประกอบด้วย

1. ลักษณะภูมิหลังของผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติด

มีลักษณะของครอบครัวที่มีความอบอุ่นดี มีฐานะพอมีพอกิน ไม่ถึงกับจน ภายในครอบครัวไม่มีปัญหาทะเลาะกัน และยังพบว่าภูมิหลังของผู้เสพ(เหยื่อ)และผู้ค้ายาเสพติดส่วนใหญ่ จะไม่มีใครในเครือญาติเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดหรือประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมาย มีอาชีพที่สามารถเลี้ยงตัวเองให้มีความเป็นอยู่อย่างสุขสบายได้ โดยส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้าง สาเหตุที่ทำให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดในครั้งแรกส่วนใหญ่เกิดจากเพื่อนฝูงชักชวนให้ลอง

2. ลักษณะการครอบครองและวิธีแบ่งยาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด

เป็นการนำวัตถุดิบและสารบางอย่างซึ่งเป็นปัจจัยในการผลิตมาแปรสภาพ โดยผ่านกระบวนการผลิตตามลำดับขั้นตอนของการกระทำก่อนหลัง ออกมาเป็นยาเสพติด ซึ่งไม่ทราบว่าลักษณะของสารตั้งต้นที่ใช้ผลิตยาเสพติดนั้นเป็นอย่างไร การบรรจุยาเสพติด ช่วงเวลาที่ใช้ในการส่งมอบและรับมอบยาเสพติดใช้ช่วงเวลากลางคืน การติดต่อสื่อสารยังคงใช้การติดต่อสื่อสารกันทางโทรศัพท์มือถือเป็นหลัก การส่งมอบและรับมอบผลประโยชน์ของผู้ค้ายาเสพติดโดยใช้เงินสด ใช้วิธีการโอนเงินเข้าบัญชีของผู้ค้ายาเสพติดที่ได้ให้ไว้ก่อนแล้ว

3. ลักษณะการส่งมอบและการรับมอบยาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด

ลักษณะการส่งมอบและรับมอบยาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด เป็นลักษณะของการลำเลียงยาเสพติดไปส่งให้กับลูกค้าโดยมีการนัดหมายเวลา สถานที่และวิธีการติดต่อสื่อสารที่สะดวกรวดเร็ว จะใช้การลำเลียงยาเสพติดส่งลูกค้าโดยการใช้อรรถยานยนต์ นัดหมายกันในที่สาธารณะ ส่วนรายกลางถึงรายใหญ่จะใช้รถยนต์นั่งส่วนบุคคลลำเลียงยาเสพติดมีการดัดแปลงสภาพรถเพื่อใช้ซุกซ่อนยาเสพติด บางครั้งจะใช้รถโดยสารประจำทาง โดยการฝากเป็นพัสดุมาที่รถโดยสารประจำทาง สถานที่ที่ใช้ในการส่งมอบและรับมอบยาเสพติดส่วนใหญ่จะใช้ที่สาธารณะ

4. ลักษณะการส่งมอบและรับมอบผลประโยชน์ที่ได้จากการค้ายาเสพติด

การส่งมอบและรับมอบผลประโยชน์ที่ได้จากการค้ายาเสพติด เป็นการตกลงกันระหว่างนักค้ายาเสพติดกับลูกค้า ที่จะแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันโดยได้มีการนัดเวลา สถานที่และวิธีการติดต่อสื่อสารกันในการรับ มอบผลประโยชน์ที่ได้ตกลงกันไว้โดยใช้เงินสด ส่วนสิ่งของอย่างอื่นที่จะนำมาแลกเปลี่ยนกับยาเสพติดมีน้อยมากเช่น ทองคำ รถยนต์ โดยใช้วิธีการโอนเงินเข้าบัญชีของผู้ค้ายาเสพติดที่ได้ให้ไว้ก่อนแล้ว

ดังนั้น จากการวิจัย กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ผลการวิจัยแล้ว พบข้อมูลใหม่จากการวิจัยครั้งนี้ว่า มีการใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทยและประเทศหนึ่งที่มีชายแดนติดประเทศไทย รวมถึงอีกหลาย ๆ ประเทศ แต่ที่พบมากที่สุดคือมาจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และยังพบว่า มีการนำสารตั้งต้นหลากหลายชนิดมาใช้ในการผลิตยาเสพติด แต่ที่พบมากที่สุดคือ ใช้สารตั้งต้นที่สกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้หวัด รูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่ค้นพบใหม่จึงประกอบด้วยรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย

ภายใต้บริบทกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยที่ประเทศไทยเป็นประเทศทางผ่านและในขณะเดียวกันยังเป็นประเทศปลายทางด้วยนั้น ในการผลิตยาเสพติดต้องอาศัยสารตั้งต้นที่จะใช้ผลิต กลุ่มผู้ผลิตจึงต้องนำสารตั้งต้นที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย โดยการลักลอบขนสารตั้งต้นเหล่านั้นมาตามลุ่มแม่น้ำโขง และลักลอบนำขึ้นฝั่งตามแนวชายแดนไทยและแนวชายแดนประเทศเพื่อน แล้วนำไปยังโรงงานผลิตยาเสพติดในเขตพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านและตามแนวชายแดนไทย เพื่อใช้ผลิตยาเสพติด

ติด รูปแบบของกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศจีน จึงประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ เริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด จากโรงงานผลิตยาเสพติดถึงเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ จากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง ชายแดนประเทศไทย จากชายแดนประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย และขั้นตอนสุดท้ายจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึง ผู้เสพยาเสพติด โดยมีคุณลักษณะสำคัญ 4 ประการเป็นองค์ประกอบ คือ ลักษณะภูมิหลังของผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติด ลักษณะการครอบครองและวิธีแบ่งยาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด ลักษณะการส่งมอบและการรับมอบยาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด และลักษณะการส่งมอบและรับมอบผลประโยชน์ที่ได้จากการค้ายาเสพติด

2. รูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นสกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้หวัด

รูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ที่ใช้สารตั้งต้นสกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวด เป็นการนำยาทั้ง 2 ชนิดนี้ไปบดผสมทำยาเสพติดประเภทยาบ้า ยาไอซ์ แพนเมตแอมเฟตามีนหรือสารตั้งต้นชนิดอื่น ๆ เนื่องจากว่าในตัวยาแก้ไอ ยาแก้ปวดมีสารซูโดอีเฟดรีน เพราะลักษณะโครงสร้างโมเลกุลใกล้เคียงกัน กระบวนการผลิตจึงค่อนข้างง่ายในการเปลี่ยนซูโดอีเฟดรีนเป็นเมทแอมเฟตามีน ไม่ต้องลงทุนมาก รูปแบบของกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นสกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวด จีน จึงประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ เริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด จากโรงงานผลิตยาเสพติดถึงเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ จากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง ชายแดนประเทศไทย จากชายแดนประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย และขั้นตอนสุดท้ายจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึง ผู้เสพยาเสพติด โดยมีคุณลักษณะสำคัญ 4 ประการเป็นองค์ประกอบ คือ ลักษณะภูมิหลังของผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติด ลักษณะการครอบครองและวิธีแบ่งยาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด ลักษณะการส่งมอบและการรับมอบยาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด และลักษณะการส่งมอบและรับมอบผลประโยชน์ที่ได้จากการค้ายาเสพติด

8.1.2 เครือข่ายยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงประเด็นปัญหาของเครือข่ายยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ว่ามีรูปแบบอย่างไรนั้น จากผลการวิจัยพบว่า เครือข่ายยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

8.1.2.1 องค์ประกอบของเครือข่าย

ลักษณะองค์ประกอบของเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ที่มีการคัดเลือกสมาชิกเข้าร่วมเครือข่ายโดยมีวิธีการเลือกจากลักษณะนิสัย เช่น ชื่อสัตว์ ไม่เห็นแก่ตัว เป็นคนจริงจัง ไม่คิดคดโกง โดยมีความไว้เนื้อเชื่อใจกัน จะเป็นคน

ที่รู้จักกันมาก่อน โดยเป้าหมายสูงสุดของเครือข่ายหรือของสมาชิกทุกคนคือ เงิน การดำเนินงานของเครือข่ายเริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด จากโรงงานผลิตยาเสพติด ถึง เขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ จากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง ชายแดนประเทศไทย จากชายแดนประเทศไทย เข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย และจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึง ผู้เสพยาเสพติดในที่สุด

8.1.2.2 ลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่าย

จำนวนสมาชิกในกลุ่มที่เป็นผู้ค้าจะมีไม่มากประมาณ 5-6 คนเท่านั้น สมาชิกในเครือข่ายส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กันในรูปแบบเพื่อนที่คบหากันมานาน โดยมีลักษณะการแนะนำเพื่อนสู่เพื่อนจะเน้นไปที่บุคคลที่มีพฤติกรรมเสพยาเสพติดและมีคุณสมบัติตามที่เครือข่ายต้องการ ภายในกลุ่มจะมีการติดต่อประสานงานกันอยู่เสมอ โดยการนัดพบปะกันเดือนละ 1-2 ครั้ง แต่ครั้งจะใช้เวลาประมาณ 30 นาที – 1 ชั่วโมง ในการติดต่อสื่อสารจะใช้โทรศัพท์มือถือเป็นหลักเพราะรวดเร็ว สะดวกและง่ายต่อการประสานงาน ลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่ายเริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด จากโรงงานผลิตยาเสพติด ถึง เขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ จากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง ชายแดนประเทศไทย จากชายแดนประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย และจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึง ผู้เสพยาเสพติดในที่สุด

8.1.2.3 ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเครือข่าย

ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเครือข่ายของผู้ค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย สมาชิกในกลุ่มหรือในเครือข่ายมีความใกล้ชิดกันในรูปแบบเพื่อนที่คบกันมานาน ส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนที่เรียนมาด้วยกันและเพื่อนที่เคยเสพยาเสพติดมาด้วยกัน ซึ่งเพื่อนแต่ละคนจะอยู่คนละหมู่บ้านหรืออยู่คนละชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ในการดำเนินงานของเครือข่าย มีการดำเนินงานเป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอน แบ่งหน้าที่กันชัดเจน จะไม่ก้าวก่ายหน้าที่กัน ได้รับมอบงานไหน จะทำแต่เฉพาะงานนั้น ส่วนการแบ่งปันผลประโยชน์หรือค่าจ้างจะได้รับเป็นงวดงานไป การแบ่งปันอยู่ที่ความเสี่ยงหรือความยากง่ายของงานที่ได้รับมอบหมาย เช่นผู้ค้าเสพยาเสพติดจะได้มากกว่าคนนำทางหรือคนขับรถนำ ซึ่งสมาชิกในเครือข่ายจะยอมรับในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ได้รับเพราะมีการตกลงกันก่อนที่จะลงมือทำงาน ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบกัน ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเครือข่ายเริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด จากโรงงานผลิตยาเสพติด ถึง เขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ จากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง

ชายแดนประเทศไทย จากชายแดนประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย และจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึง ผู้เสพยาเสพติดในที่สุด

8.1.2.4 กระบวนการสร้างเครือข่าย

เป็นการสร้างเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดที่เป็นขั้นตอนมีการประสานงาน และสร้างความสัมพันธ์กันจนมีเครือข่ายเกิดขึ้น การดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย เป็นขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมจนทำให้ผู้เสพตกเป็นเหยื่อของการค้ายาเสพติดในกระบวนการค้ายาเสพติดตลอดจนถึงการพัฒนาเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดไปจนถึงการขายเครือข่ายในที่สุด กระบวนการสร้างเครือข่าย เริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด จากโรงงานผลิตยาเสพติด ถึงเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ จากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง ชายแดนประเทศไทย จากชายแดนประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย และจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึงผู้เสพยาเสพติดในที่สุด

8.1.2.5 ผลงานเครือข่าย

การดำเนินงานของเครือข่ายมีการตกลงปรึกษาหารือกัน โดยให้ผู้อาวุโสหรือผู้ที่สมาชิกในกลุ่มให้ความนับถือเป็นผู้เจรจาตกลง โดยมีลักษณะของการเจรจาเพื่อหาข้อยุติ ข้อตกลงเรื่องงาน เรื่องผลประโยชน์ มีการทำงานอย่างเป็นขั้น เป็นตอน จัดหน้าที่ความรับผิดชอบกันทำ ในแต่ละงานสมาชิกในกลุ่มจะได้รับมอบหมายงานที่ไม่ซ้ำกัน โดยที่แต่ละคนจะได้รับผลประโยชน์ อาจไม่เท่ากันแล้วแต่ที่จะตกลงกันตามความยากง่ายหรือตามความเสี่ยงผลงานเครือข่ายเริ่มต้นจาก โรงงานผลิตยาเสพติด จากโรงงานผลิตยาเสพติด ถึง เขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ จากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง ชายแดนประเทศไทย จากชายแดนประเทศไทย เข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทย และจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึง ผู้เสพยาเสพติดในที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แบบแผนความสัมพันธ์ของเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยการหาความเชื่อมโยงของความหมายระหว่างกลุ่มหัวข้อ และสรุปแนวคิดต่าง ๆ เพื่อให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์ (Pattern) ของเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค้นพบข้อมูลใหม่ของรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดอันประกอบไปด้วย 2 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศจีน ภายใต้บริบทเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ที่ประเทศไทยเป็นประเทศทางผ่านและในขณะเดียวกันยังเป็นประเทศปลายทางด้วยนั้น ในการผลิตยาเสพติดต้องอาศัยสารตั้งต้นที่จะใช้ผลิต กลุ่มผู้ผลิตจึงต้องใช้สารตั้งต้นที่มาจากประเทศจีน โดยการลักลอบขนสารตั้งต้น

เหล่านั้นมาตามลุ่มแม่น้ำโขง และลักลอบนำขึ้นฝั่งตามแนวชายแดนไทยและแนวชายแดนประเทศเพื่อน แล้วนำไปยังโรงงานผลิตยาเสพติดในเขตพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้านและตามแนวชายแดนไทย เพื่อใช้ผลิตยาเสพติด รูปแบบของเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศจีน ภายใต้องค์ประกอบของเครือข่าย ลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่าย ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเครือข่าย กระบวนการสร้างเครือข่ายและผลงานเครือข่าย

2. รูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นสกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้หวัด รูปแบบของเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ที่ใช้สารตั้งต้นสกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวด เป็นการนำยาทั้ง 2 ชนิดนี้ไปบดผสมทำยาเสพติดประเภทยาบ้า ยาไอซ์ แทนเม็ดแอมเฟตามีนหรือสารตั้งต้นชนิดอื่น ๆ โดยไม่ต้องลงทุนมาก รูปแบบของเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นสกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวด ภายใต้องค์ประกอบของเครือข่าย ลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่าย ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเครือข่าย กระบวนการสร้างเครือข่ายและผลงานเครือข่าย

8.1.3 สาเหตุที่นำไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติด

ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงสาเหตุใดบ้างที่นำไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยนั้น จากผลการวิจัยพบว่าสาเหตุที่นำไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติด ประกอบด้วยสาเหตุ ดังต่อไปนี้

8.1.3.1 สาเหตุส่วนบุคคลของผู้ค้ายาเสพติด

สาเหตุที่นำไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติดที่เกิดจากสาเหตุส่วนบุคคลได้แก่ อายุของผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติด ส่วนทางด้านสาเหตุส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ สัญชาติ การศึกษา ภูมิถิ่น ภาระหนี้สิน ลักษณะของครอบครัว ความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพอื่น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าสู่กระบวนการค้ายาเสพติดค่อนข้างน้อย เพราะผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติดมีทั้งเพศหญิงและเพศชาย สัญชาติส่วนใหญ่จะเป็นสัญชาติไทยอยู่แล้ว ทางด้านการศึกษา ทั้งผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติดจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาถือว่าได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ส่วนลักษณะครอบครัวของผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติดส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่มีอันจะกิน มีความอบอุ่นและไม่มีปัญหา จึงไม่มีผลต่อการเข้าไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติด

8.1.3.2 สาเหตุการเข้าถึงยาเสพติดของผู้ค้ายาเสพติด

สาเหตุการเข้าถึงยาเสพติดของผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติดที่เสพยาเสพติดมาจากกลุ่มเพื่อนที่คบกัน จะเป็นเพื่อนที่เคยเรียนมาด้วยกันและเพื่อนที่เคยเสพยาเสพติดมาด้วยกัน ตั้งแต่ตอนเป็นวัยรุ่น โดยมีเพื่อนที่สนิทกันจะเป็นเพื่อนที่เสพยามาด้วยกัน เพื่อนสนิทจะมีนิสัยกล้า

เสี่ยง ทำตัวให้เด่น ไม่ยอมใครง่าย ๆ เพื่อนที่คบกันบางคนคิดยาเสพติดแต่ไม่ใช่ทุกคน ส่วนที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นเพราะถูกเพื่อนชักชวนส่วนหนึ่ง หลงระเริง ชอบกิน ชอบเที่ยวส่วนหนึ่ง ทางด้านความผูกพันต่อบิดามารดาซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีความเคารพนับถือบิดามารดาของตน มีความเชื่อที่บิดามารดาสั่งสอน แต่เมื่อเข้าไปรวมกลุ่มกับเพื่อนแล้ว จะลืมคำสั่งสอนของบิดามารดาไปชั่วขณะหนึ่ง โดยที่ยังยอมรับในสิ่งที่สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานานมา

8.1.3.3 สาเหตุทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเข้าสู่กระบวนการหรือเครือข่ายยาเสพติด

สาเหตุที่นำไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเกิดจากสภาพสังคมที่เป็นสื่อชักนำ สภาพแวดล้อม ที่มีความกดดันต่อจิตใจ และจากสภาพแวดล้อมที่ขาดการชักจูงไปในทางที่ดี เช่น การคบเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญมาก เนื่องจากเพื่อนมีอิทธิพลต่อจิตใจและการกระทำของบุคคลเพราะบุคคลมักจะทำตามเพื่อนของคุณ โดยนี่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่บางสิ่งก็เป็นสิ่งที่ไม่ดีโดยบุคคลอาจจะคิดว่าไม่เห็นจะไม่ดีตรงไหนก็เพราะบุคคลอยู่กับเพื่อนและเห็นการกระทำของเพื่อนของบุคคลจนชินตา จึงไม่รู้สึกละอาย การคบเพื่อนจึงเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นการศึกษาถึงปัจจัยหรือสาเหตุจากความสัมพันธ์กับ กลุ่มผู้มีอิทธิพลหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดเช่นเป็นญาติ เป็น เพื่อน เป็น ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชา โดยการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ

8.2 อภิปรายผล

การศึกษากระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำมาตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ภายใต้ความสัมพันธ์พื้นฐานคุณลักษณะของผู้เสพ(เหยื่อ)และผู้ค้ายาเสพติด นำไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติดในที่สุด จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีการใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และประเทศหนึ่งที่มีชายแดนติดประเทศไทย รวมถึงอีกหลายๆ ประเทศ แต่ที่พบมากที่สุดคือมาจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และยังพบว่า มีการนำสารตั้งต้นหลากหลายชนิดมาใช้ในการผลิตยาเสพติด แต่ที่พบมากที่สุดคือ ใช้สารตั้งต้นที่สกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้หวัด จึงเกิดข้อค้นพบใหม่ในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วยรูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้าน

ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และรูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวดนั้น มีองค์ประกอบของกระบวนการที่ลึกลงไปกว่านั้นในด้านของกฎหมายซึ่งแสดงให้เห็นว่า กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นกระบวนการที่มีลักษณะการค้ายาเสพติด คือ การขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ซึ่งครอบคลุมประเด็น วิธีการผลิต ที่มี ลักษณะตั้งแต่การเพาะ การปลูก การทำ การผสม การปรุงแต่ง การแปรสภาพ การเปลี่ยนรูป การสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์และการแบ่งบรรจุหรือการรวมบรรจุตลอดจนการนำวัตถุดิบและสารบางอย่างซึ่งเป็นปัจจัยในการผลิตมาแปรสภาพเป็นยาเสพติด รวมถึงสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด การบรรจุยาเสพติด การซุกซ่อนยาเสพติด และการครอบครองยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับกฎหมายหลายๆ ฉบับ ทั้งของต่างประเทศและกฎหมายของประเทศไทยที่เป็นมาตรการการบังคับใช้กฎหมายจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะควบคุมหรือลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถือเป็นมาตรการหลักในการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ที่ผ่านมามีประเทศไทยมีกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมและปราบปรามยาเสพติดที่สำคัญ จำนวน 5 ฉบับ คือ 1) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 2) พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 3) พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 4) พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ.2518 5) พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ.2533

จากแนวคิด ทฤษฎีการวิเคราะห์สาเหตุการค้ายาเสพติดในเชิงระบบตามแนวคิดของนักสังคมวิทยา Boissvain (1974) ที่อธิบายไว้ว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล โดยมีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ที่มีลักษณะความสัมพันธ์ที่สนิทสนม มีความซื่อสัตย์ เชื่อใจกัน ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้มีผลต่อพฤติกรรมทั้งผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติด อันเป็นความสัมพันธ์ที่หวังผลประโยชน์ให้แก่ตนเองนั้น จะเห็นได้ว่า ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่ง Boissvain ไม่ได้อธิบายถึงจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของความสัมพันธ์ทางสังคม (ผลประโยชน์ที่มุ่งหวัง) การประเมินความไว้วางใจระหว่างกัน และความเลื่อมใสที่จะเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ก่อนที่จะมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันหรือดำเนินงานร่วมกัน จึงไม่สามารถที่จะอธิบายรูปแบบเครือข่ายทางสังคมได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน ที่ดำเนินงานในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างเหนียวแน่นเพื่อให้บริการเป้าหมาย หรือดำเนินงานในลักษณะที่ผิดกฎหมาย ที่ร่วมมือกันดำเนินงานชั่วคราวโดยไม่ให้ความสำคัญของเป้าหมายร่วมกันแต่ดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อบรรลุเป้าหมายเฉพาะตนเพื่อมุ่งหวังผลประโยชน์ ที่ไม่ต้องพึ่งพา

ความสัมพันธ์ดั้งเดิม แต่การปฏิสัมพันธ์ก็เกิดขึ้น โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของผู้ที่เข้าหาและสร้างการปฏิสัมพันธ์

ส่วนแนวคิดของวุฒิ เหล่าสุนทร และคณะ (2536) โดยได้ศึกษาและสามารถอธิบายลำดับขั้นตอนในการค้ายาเสพติดของนักค้ายาเสพติดทั้งผู้ค้ารายใหญ่ ผู้ค้ารายย่อยและกลุ่มผู้ค้าเถียงยาเสพติดนั้น เป็นเพียงการอธิบายถึงกลุ่มผู้ค้าในระดับต่างๆ ที่ไม่ครอบคลุมและลงลึกไปถึงลักษณะการผลิต การครอบครอง การรับมอบ ส่งมอบยาเสพติด และการรับมอบ ส่งมอบผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติด ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ที่พบว่า รูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และรูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวดนั้น มีองค์ประกอบของกระบวนการที่ลึกลงไปกว่านั้นในด้านของกฎหมายซึ่งแสดงให้เห็นว่า กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นกระบวนการที่มีลักษณะการค้ายาเสพติดที่เป็นการขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้ นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร ครอบคลุมนวิธีการผลิต ที่มี ลักษณะตั้งแต่การทำ การผสม การปรุงแต่ง การแปรสภาพ การเปลี่ยนรูป การสังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์และการแบ่งบรรจุหรือการรวมบรรจุตลอดจนการนำวัตถุดิบ และสารบางอย่างซึ่งเป็นปัจจัยในการผลิตมาแปรสภาพเป็นยาเสพติด รวมถึงสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด การบรรจุยาเสพติด การซุกซ่อนยาเสพติด และการครอบครองยาเสพติด

การศึกษาเครือข่ายการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำมาตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ภายใต้ความสัมพันธ์พื้นฐานคุณลักษณะของผู้เสพ(เหยื่อ)และผู้ค้ายาเสพติด นำไปสู่เครือข่ายการค้ายาเสพติดในที่สุด โดยใช้แนวคิด ทฤษฎี การวิเคราะห์สาเหตุการค้ายาเสพติดในเชิงระบบ มีการจัดระบบให้กลุ่มบุคคลหรือองค์กรที่เป็นสมาชิกดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายที่เห็นพ้องต้องกัน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมเฉพาะกิจตามความจำเป็น เมื่อภารกิจบรรลุ เป้าหมายแล้ว เครือข่ายก็อาจยุบสลายไป แต่ถ้ามีความจำเป็นหรือมีภารกิจใหม่อาจกลับมารวมตัวกันได้ใหม่ หรือจะเป็นเครือข่ายที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระยะยาวก็ได้

ผลการวิจัยได้ค้นพบรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นสกัดจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวด โดยมีลักษณะของเครือข่ายที่ประกอบด้วย องค์ประกอบของเครือข่าย ลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่าย ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเครือข่าย กระบวนการสร้างเครือข่ายและผลงานของเครือข่าย ภายใต้บริบทที่เริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด จากโรงงานผลิตยาเสพติดถึงเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ จากเขตพื้นที่

ชายแดนต่างประเทศถึงชายแดนประเทศไทย จากชายแดนประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทยถึงผู้เสพยาเสพติด ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของนิติรัฐ พัสกรพินิจ (2552) ได้แบ่งเครือข่ายการค้ายาเสพติดในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ เครือข่ายการผลิตยาเสพติด เครือข่ายการค้ายาเสพติดพื้นที่ชายแดน (ภาคเหนือ) เครือข่ายการค้าส่งยาเสพติดในพื้นที่ เครือข่ายการค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ เครือข่ายการค้ายาเสพติดในเรือนจำ ที่ได้อธิบายถึงเครือข่ายในลักษณะของการทำงานที่แตกต่างกัน ไม่มีความต่อเนื่องหรือเชื่อมต่อกันอย่างเป็นระบบ จึงทำให้มีข้อแตกต่างที่ไม่สอดคล้องกันตามผลการวิจัยที่พบ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เครือข่ายการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยนั้น มีเครือข่ายที่เป็นระบบเป็นขั้นเป็นตอน โดยเริ่มจากโรงงานผลิต แล้วลำเลียงยาเสพติดไปยังพื้นที่แนวชายแดนเพื่อรอส่งต่อ จนถึงขั้นตอนสุดท้าย ยาเสพติดถูกลำเลียงไปถึงมือผู้เสพยาเสพติดที่เป็นประชากรของประเทศไทยนั่นเอง

เครือข่ายการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยนั้น เป็นการเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจร่วมทำงานด้วยกัน ที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่ม มีเพียงความสัมพันธ์ภายในกลุ่มเท่านั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่า ความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม นอกจากจะเป็นเครือญาติกันแล้ว ยังมีความสัมพันธ์กันในลักษณะเชิงธุรกิจ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านั้น ไม่ได้เป็นเครือญาติ ไม่ได้เป็นเพื่อนที่สนิทกันมาก่อน เป็นเพียงผู้ที่เข้ามาเพื่อหวังผลกำไรเท่านั้น จึงเกิดมีการหักหลังกันให้เห็นอยู่เป็นประจำ และผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่า ความสัมพันธ์ของกลุ่มคน แต่ละกลุ่มที่อยู่ภายใต้บริบทของประกอบของเครือข่าย ลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่าย ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเครือข่าย กระบวนการสร้างเครือข่ายและผลงานของเครือข่าย ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่ม จะเห็นได้จาก การทำงานในแต่ละครั้งของแต่ละกลุ่ม มีการแบ่งหน้าที่กันทำ โดยที่แต่ละกลุ่มคนไม่รู้จักมักคุ้นกันมาก่อน ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตน

การศึกษาเครือข่ายทางสังคมโดยเน้นอธิบายถึงความสัมพันธ์ทางสังคมดั้งเดิม ที่เป็นเหมือนต้นทุนทางสังคมที่ก่อให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลในเครือข่ายทางสังคม โดยไม่อธิบายถึงจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของความสัมพันธ์ทางสังคม การประเมินความไว้วางใจระหว่างกัน และความเลื่องที่จะเกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ก่อนที่จะมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันหรือดำเนินงานร่วมกัน จึงไม่สามารถที่จะอธิบายรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน โดยเฉพาะเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ดำเนินงานในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างเหนียวแน่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หรือดำเนินงานในลักษณะที่ผิดกฎหมาย ที่ร่วมมือกันดำเนินงานชั่วคราวโดยไม่ให้ความสำคัญของเป้าหมายร่วมกัน

แต่คำเนิงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อบรรลุเป้าหมายเฉพาะตนเพื่อมุ่งหวังผลประโยชน์ ที่ไม่ต้องพึ่งพาความสัมพันธ์ดั้งเดิม แต่การปฏิสัมพันธ์ก็เกิดขึ้น โดยอาศัยความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของผู้ที่เข้าหาและสร้างการปฏิสัมพันธ์ ความสัมพันธ์เหล่านี้ยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ อคิน รพีพัฒน์ (2527) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า การมองสังคมตามเครือข่ายเป็นเพราะว่าสังคมที่มีลักษณะเป็นเครือข่ายจะคล้ายใยแมงมุม บุคคลคือจุดที่เส้นใยของเครือข่ายมาพบกัน กล่าวง่ายๆ คือ บุคคลหนึ่งย่อมมีความสัมพันธ์กับคนอื่นเป็นจำนวนมากในหลายรูปลักษณะและสถานการณ์ โดยมีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นในการศึกษาประการหนึ่งว่า บุคคลที่มีเส้นใยความสัมพันธ์ที่กว้างขวางทั้งในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน ย่อมมีความสำคัญในสังคมและการเปลี่ยนแปลงในหมู่บ้านมากกว่าคนอื่น ๆ ที่มีเส้นสายความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกับคนอื่นจำนวนน้อย บุคคลที่เป็นจุดรวมของสายสัมพันธ์จำนวนมากนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นจุดรวม (Node) ของความสัมพันธ์ในท้องที่หรือชุมชนนั้นๆ แต่ในผลการวิจัยครั้งนี้กลับพบว่า เครือข่ายการค้ายาเสพติด

ถึงแม้ว่านฤมล นิราทร (2534) จะได้อธิบายเกี่ยวกับเครือข่ายไว้ว่า เครือข่ายเป็นกลุ่มของจุดต่างๆ ซึ่งเชื่อมต่อกันด้วยเส้นจุดต่างๆ ที่ว่านี้ คือบุคคลหรือกลุ่ม ส่วนเส้นที่เชื่อมต่อนี้หมายถึงความสัมพันธ์ที่บุคคล หรือกลุ่มต่างๆ มีต่อกัน เครือข่ายจึงเป็นรูปแบบหนึ่งของกลุ่ม แต่กลุ่มไม่ใช่เครือข่ายเสมอไป ซึ่งในส่วนนี้เกิดความสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพราะผลการวิจัยยังอีกพบว่า มีความสัมพันธ์รูปแบบชั่วคราว ความสัมพันธ์ลักษณะนี้ ไม่มีความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มคน กลุ่มคนเหล่านี้จึงอาจจะไม่ใช่เครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดก็เป็นได้ เพราะรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากยาแก้ไอ ยาแก้หวัด มีลักษณะความสัมพันธ์รูปแบบชั่วคราว ความสัมพันธ์ลักษณะนี้ ไม่มีความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มคน ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย เป็นความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในระหว่างการทำงานเท่านั้น ไม่มีความผูกพัน ไม่รู้จักกัน เมื่อทำงานเสร็จแล้ว ความสัมพันธ์เหล่านั้นก็จะจางหายไป จะมีความสัมพันธ์กันอีกครั้งก็ต่อเมื่อมีการทำงานร่วมกันเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของพิมพัลย์ ปริดาสวัสดิ์ (2530) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เครือข่ายของบุคคลหนึ่งจะประกอบด้วยความสัมพันธ์ทั้งหมดของบุคคลนั้นในสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ซึ่งรวมถึงบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงานและเพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันของบุคคลต่างๆ ที่อยู่ภายในเครือข่ายนั้นเป็นความสัมพันธ์ทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจ การแต่งงาน เครือญาติ การเมือง สุขภาพอนามัย ฯลฯ ส่วนพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ดังกล่าว ได้แก่ การไปมาหาสู่เยี่ยมเยียนกัน การปรึกษาหารือกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นต้น เครือข่ายของบุคคลหนึ่งๆ ก็เปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมทางสังคมของบุคคลอื่นในเครือข่ายซึ่งสามารถมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้อื่นด้วยเช่นกัน

การศึกษาสาเหตุที่นำไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสาเหตุที่นำไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่นำไปสู่กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ซึ่งข้อค้นพบใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย รูปแบบกระบวนการค้ายาเสพติดที่สารตั้งต้นจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวด และยังพบว่า รูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศไทย และรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่ใช้สารตั้งต้นจากยาแก้ไอ ยาแก้ปวด โดยทั้ง 4 รูปแบบอยู่ภายใต้บริบทของลักษณะความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยลักษณะการครอบครองและวิธีการผลิตยาเสพติด ลักษณะการส่งมอบและรับมอบยาเสพติดและลักษณะการส่งมอบและรับมอบผลประโยชน์ โดยมีรูปแบบขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอนที่ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนที่เริ่มต้นจากโรงงานผลิตยาเสพติด 2) ขั้นตอนจาก โรงงานผลิตยาเสพติดถึงเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ 3) ขั้นตอนจากเขตพื้นที่ชายแดนต่างประเทศ ถึง ชายแดนประเทศไทย 4) เป็นขั้นตอนจากชายแดนประเทศไทยเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศไทยและ 5) เป็นขั้นตอนจากพื้นที่ตอนในของประเทศไทย ถึง ผู้เสพยาเสพติด

จากแนวคิดเฮิร์ชชี (Hirschi : 1969) จะเห็นได้ว่า เฮิร์ชชี เชื่อว่าบุคคลทุกคนมีแนวโน้มที่จะกระทำผิด สาเหตุที่บุคคลไม่กระทำผิดเนื่องจากมีมูลเหตุที่ทำให้บุคคลทำตามกฎระเบียบหรือบรรทัดฐานของสังคม มีรากฐานมาจากพันธะที่ผู้นั้นมีต่อสังคม บรรทัดฐานบางส่วนจะผูกมัดยึดเหนี่ยวบุคคลไว้กับสถานการณ์ทางสังคมเรียกว่าพันธะทางสังคม ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งพบว่า การกระทำผิดของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความใกล้ชิด การมีพันธะ รวมถึงการได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสถาบันทางสังคมต่างๆ นอกจากนี้สถาบันทางสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการออกกฎหมายก็ต้องออกกฎหมายที่มีความยุติธรรมกับบุคคลทุกกลุ่ม ไม่เลือกปฏิบัติและสามารถปฏิบัติได้ ปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญต่อการที่บุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมการกระทำผิดก็จะไม่เกิดขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม กฎหมาย ประเพณีและวัฒนธรรมของผู้เสพ(เหยื่อและผู้ค้ายาเสพติดในมิติของสาเหตุส่วนบุคคล สาเหตุการเข้าถึงยาเสพติด สาเหตุทางสังคม ประเพณีและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเข้าสู่กระบวนการหรือเครือข่ายยาเสพติดนั้น เป็นผลมาจากการรู้จักหรือคุ้นเคย สนับสนุนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งฝ่ายปกครอง ทหาร ตำรวจ จึงทำให้ทั้งผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติดหันมาคบค้า สวมคมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเอื้อประโยชน์ในทางที่มิชอบให้แต่ตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เสพหรือผู้ค้ายาเสพติด ไม่ต้องทำตามกฎ ระเบียบหรือตามบรรทัดฐานของสังคมที่ตั้งไว้ เพียงเพื่อให้มาซึ่งผลตอบแทนที่ตนเองพึงพอใจ

สาเหตุดังกล่าวกลับมีส่วนที่สอดคล้องกับ Porter และ Lawler (1968) ที่มีความเห็นว่าการกระทำย้อมก่อให้เกิดรางวัลหรือผลตอบแทน ในขณะที่เดียวกันรางวัล หรือผลตอบแทนก่อให้เกิดความพึงพอใจ โดยมีสมมติฐานว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและความพึงพอใจ จะถูกเชื่อมโยงด้วยรางวัล หรือผลตอบแทน ผลที่ได้รับจากการกระทำ หากรู้สึกว่ารางวัลที่ได้รับนั้นยุติธรรม ก็จะเกิดความพึงพอใจ ซึ่งจะเป็แรงจูงใจสะท้อนย้อนกลับมาให้บุคคลมีความพยายามในการทำงานเป็นวัฏจักรกลับมาจุดเดิมอีก อาจเกิดจากสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ประเพณีและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ทั้งนักเสพและนักค้ายาเสพติด ตัดสินใจเข้าสู่กระบวนการค้ายาเสพติดในที่สุด

8.3 ข้อเสนอแนะ

8.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

8.3.1.1 ในแง่ทฤษฎี เนื่องจากการศึกษารั้งนี้ เป็นการศึกษาที่ให้น้ำหนักไปที่เรื่องกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผลการศึกษาที่เน้นในเรื่องกระบวนการค้ายาเสพติดอาจมีข้อจำกัดในแง่ที่ไม่สามารถเชื่อมโยงเข้ากับทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ ทั้งในแนวคลาสสิกและทฤษฎีสสมัยใหม่ได้ดีพอ อันมีผลต่อการนำไปสู่การสร้างข้อสรุปทั่วไป (Generalization) เพื่อการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงกระบวนการค้ายาเสพติดที่อื่น ที่แตกต่างออกไปได้ ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการมากยิ่งขึ้นต่อไป จึงควรแสวงหาแนวคิดและทฤษฎีทางรัฐศาสตร์สมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการค้ายาเสพติดมาช่วยเสริม และอธิบายปรากฏการณ์เช่นนี้ อันจะทำให้หัวข้อของการศึกษาวิจัยนี้มีความน่าสนใจ มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป

8.3.1.2 ในแง่ระเบียบวิธีวิจัย จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Design) เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์กระบวนการค้ายาเสพติด และรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติด รวมทั้งตรวจสอบหาตัวแปรที่เป็นสาเหตุส่งผลต่อการเข้าถึงกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ผู้วิจัยเห็นว่า ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้รูปแบบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Models) ซึ่งเป็นการวิจัยที่ใช้วิธีวิทยาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกันในการดำเนินการวิจัย อันจะทำให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความจริงมากขึ้น และจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่มีความหนักแน่นมากยิ่งขึ้น

8.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.3.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหายาเสพติดในประเทศไทยมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งเห็นได้จากผลการจับกุมของเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้มีการดำเนินการป้องกันและปราบปรามเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทยให้หมดไปนั้น ควรที่จะต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ พิษภัยและโทษทางกฎหมายของยาเสพติดให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไปได้รับรู้ทั้งในด้านกฎหมาย ความรู้ด้านยาเสพติด ควรที่จะต้องความรู้เรื่องสาเหตุของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยผู้เชี่ยวชาญการดำเนินการป้องกันปัญหายาเสพติดของประเทศในทุกระดับ โดยดำเนินการจัดระเบียบสังคมให้สามารถควบคุมพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ ได้และการดำเนินการเข้าถึงสถานศึกษาทุกระดับซึ่งเป็นกลุ่มเสี่ยงที่สำคัญยิ่ง

8.3.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ปัจจัยทางด้านภูมิหลังของผู้เสพและผู้ค้ายาเสพติด มีผลต่อกระบวนการค้ายาเสพติด ฉะนั้นการที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน ตั้งแต่การแก้ไขปัญหาคอครบครัว การแก้ไขปัญหามาในสถานศึกษา ปัญหาทางด้านศาสนา ปัญหาขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งเป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุของการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

8.3.2.3 มาตรการในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ต้องแก้ปัญหาคือต้นเหตุ โดยมุ่งเข้าไปที่ตัวผู้ผลิต ผู้ค้า เน้นมาตรการที่เด็ดขาดในการปราบปราม โดยการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างจริงจัง และมีมาตรการเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะผู้ลักลอบนำเข้า ส่งออกยาเสพติด ส่วนผู้เสพต้องมีมาตรการเด็ดขาด โดยการมีบทลงโทษที่รุนแรงกว่าที่เป็นอยู่

8.3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.3.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย โดยศึกษาจากผู้เสพ (เหยื่อ) และผู้ค้ายาเสพติดที่ถูกศาลตัดสินว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ในมิติความผิดเกี่ยวกับการมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ มียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและความผิดเกี่ยวกับมียาเสพติดไว้ในความครอบครองเพื่อเสพและจำหน่าย ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ในการวิจัยครั้งต่อไปควรใช้กลุ่มเป้าหมายที่มีพื้นที่ต่างกัน เพราะว่าบริบทพื้นที่และ

สถานการณ์ของการแพร่ระบาดของยาเสพติดมีกระบวนการและปัจจัยที่ต่างกัน เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดต่อไป

8.3.3.2 ควรศึกษาประชากรกลุ่มเป้าหมายที่นอกเหนือจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด เช่น นักเรียน นักศึกษา พระภิกษุและสามเณร เป็นต้น เพราะเพื่อจะได้ทราบว่า มีตัวแปรอื่นใดที่มีความสัมพันธ์ต่อกระบวนการค้ายาเสพติด